

No: 1519 – Mahreç İşareti

BURSA HAVLUSU

Tescil Ettiren

BURSA TİCARET BORSASI

Bu coğrafi işaret, 6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu kapsamında 04.09.2020 tarihinden itibaren korunmak üzere 09.01.2024 tarihinde tescil edilmiştir.

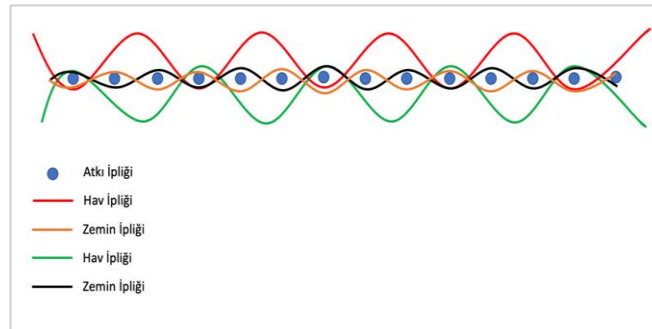
Tescil No	: 1519
Tescil Tarihi	: 09.01.2024
Başvuru No	: C2020/250
Başvuru Tarihi	: 04.09.2020
Coğrafi İşaretin Adı	: Bursa Havlusu
Ürün / Ürün Grubu	: Havlu / Dokumalar
Coğrafi İşaretin Türü	: Mahreç işareti
Tescil Ettiren	: Bursa Ticaret Borsası
Tescil Ettirenin Adresi	: Uzun Çarşı Borsa Sk. No3/1 BURSA
Coğrafi Sınır	: Bursa ili
Kullanım Biçimi	: Bursa Havlusu ibareli aşağıda verilen logo ve mahreç işareti amblemi, ürünün ambalajı üzerinde yer alır. Ürünün ambalajı üzerinde kullanılmadığında, Bursa Havlusu ibareli logo ve mahreç işareti amblemi, işletmede kolayca görülecek şekilde bulundurulur.

Ürünün Tanımı ve Ayırt Edici Özellikleri:

Bursa Havlusu; Bursa ilinde “kara tezgâh” olarak adlandırılan eski tip el dokuma tezgâhları, yarı otomatik ya da otomatik üstten vuruşlu dokuma tezgâhlarında dokunur. Üstten vuruşlu dokuma tezgâhlarında iki yüzü de ilmekli, yani havlı olarak dokunan havludur. Zemin çözgüsü, hav çözgüsü ve atkı olmak üzere üç iplik sistemi ile %100 pamuk ipliği kullanılarak dokunur.

Bursa Havlusu, kısa kenarları dikilip gerçek kenar bırakıldığı gibi saçaklı ya da bükümlü-düğümlü, bağlamalı olarak da üretilebilir. Gerçek kenar, atkı ipliğinin masura üzerinden kesintisiz olarak aktarılması ile kendiliğinden oluşan kenardır. Bursa Havlusunun kısa kenarlarında işlemeler ve saçaklar bulunabilir. Saçak bulunduğu durumda bu saçaklar genel olarak bükümlü-düğümlü, bağlamalı olarak kullanılır. Bükümlü-düğümlü saçaklar, serbest haldeki çözgü iplikleri çapraz bağlama ve kendisiyle düğüm yapılmasıyla elde edilir. Bursa Havlusu desensiz olabileceği gibi bazı havlularda bitkisel desenler ve/veya minare işlemesi bulunur. Bursa Havlusu boyasız ya da boyanmış olarak üretilir. Bursa Havlusunun boyanmasında doğal boyalar ve / veya sertifikalandırılmış boyalar kullanılır. Bursa Havlusu ≤ 10 s su emme kapasitesine sahiptir. Boyut ve desen konusunda herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte genellikle bitkisel desenler kullanılır.

Şekil 1. Bursa Havlusunun çözgü doğrultusu boyunca kesit görünüşü

Şekil 1’de görüldüğü üzere çözgü iplikleri hav ve zemin çözgüsü olarak iki sistemdir. Atkılar ise tek sistemden oluşur. Bursa Havlusunda üst hav çözgüsü ve alt hav çözgüsü ile birinci ve ikinci zemin çözgüleri kendi aralarında 2/1 ribs örgü oluşturur. Ribs, bez ayağı örgü desen biriminin atkı ya da çözgü yönünde iplik ilaveleri ile büyütülerek elde edilen örgü yapısıdır.

Bükümlü-düğümlü

Gerçek kenarlı

Saçaklı

Şekil 2. Bükümlü- düğümlü bağlamalı, gerçek kenarlı ve saçaklı Bursa Havlusunun görünümü

Şekil 3. Bursa Havlusu desenlerinin gösterimi

Tablo 1. Bursa Havlusunun özellikleri

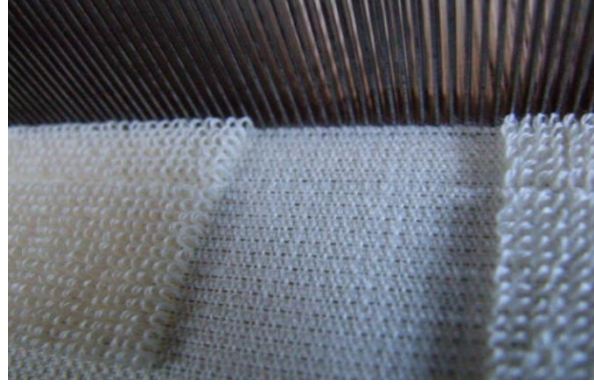
Özellik	Değer	Açıklama
İplik	%100 pamuk ipliği	
Boya maddesi	Doğal ve kimyasal boyalar	Kimyasal boya olarak sadece uluslararası standartlarda sertifikalandırılmış boyalar kullanılabilir.
Zemin çözgü ipliği	En az 20/2 Ne, ring ¹ 490-520 tur/m	Open-end ² kullanılmaz.
Hav çözgü ipliği	Tek kat ipliklerde En az 16/1 Ne ³ çift kat ipliklerde en az 20/2 Ne	
Atkı ipliği	En az 16/1 Ne	
Hav yüksekliği	En az 3 mm	Havlar tam büküm olmalıdır.
Havlu ağırlığı	En az 400 g/m ²	
Atkı sıklığı	En az 18 adet/cm	
Çözgü sıklığı	En az 18 adet/cm	
Su emme süresi	10×10 cm havlu için ≤10 s	

¹Ring ipliği kesikli liflerden, bilezikli iplik eğirme makinesinde eğrilmiş ipliğe denir.

²Open-end: açık uç ipliği kesikli liflerden, rotor, hava jeti ya da sürtünme gibi açık uç eğirme (üretim) yöntemleri kullanılarak eğrilmiş iplikler

³Ne: İplik uzunluk değerini ifade eden iplik numaralandırma birimidir.

Bursa Havlusu, ipliklerin havlu bünyesinden ayrılmaması ve ürünün kullanım sırasında deformasyon olmaması için tam büküm havlı olarak üretilir. Tam büküm hav, aşağıdaki fotoğrafta sağ ve sol kenarlarda görüldüğü gibidir.

Şekil 4. Tam büküm havın görünüşü

Bursa Havlusu, Bursa ilinde uzun bir geçmişe sahiptir. Coğrafi sınırın ekonomisinde önemli bir yeri vardır. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunur.

Üretim Metodu:

Bursa Havlusu %100 pamuk ipliğinden üretilir. Bursa Havlusu “kara tezgâh” olarak adlandırılan eski tip el dokuma tezgâhları, yarı otomatik ya da otomatik dokuma tezgâhlarında dokunur. Bursa Havlusu üretimi, aşağıdaki aşamalardan oluşur.

1. Pamuk ipliği dokuma işleminden önce veya sonra da boyanabilir. İplik önceden boyanacaksa doğal boyalar ve /veya uluslararası standartlarda sertifikalandırılmış kimyasal boyalar kullanılır.
2. Zemin ve hav çözgü iplikleri hazırlanır. Zeminde min.20/2 Ne, ring, 490-520 tur/m pamuk ipliği kullanılır. Bursa Havlusunda open-end kullanılmaz. Hav çözgü ipliğinde tek kat iplik kullanılacaksa en az 16/1 Ne çift kat iplik kullanılacaksa en az 20/2 Ne pamuk ipliği kullanılır.
3. Bursa Havlusunun üretiminde haşıllama işlemi isteğe bağlı olarak yapılır. Haşıllama, pamuğa direnç kazandırmak için dokuma öncesinde yapılan bir hazırlık işlemidir. Haşıllama, kimyasal kullanılmaksızın sadece nişasta-su karışımı ile yapılır ve işlemiden sonra havlunun sert olmaması için iplik üzerindeki kalan nişasta tortuları, temiz su ile yıkanarak temizlenir.
4. Haşıllama işleminden çıkan ipliklerin dokuma makinesine beslenebilmesi için ipliğin gücülerden geçirilerek çözgü ipliklerinin bir araya toplanması yani taharlanması işlemi yapılır. Gücü, dokuma makinesinde çözgü hareketlerini kontrol etmek için kullanılan, ortasında çözgü ipliğinin geçirilmesi için gözü olan kordon, düz metal şerit veya silindirik metal çubuk formundaki elemandır.
5. Hav ve zemin çözgüsü ile birlikte en az 18 adet/cm atkı ve en az 18 adet/cm çözgü sıklığında konstrüksiyona sahip kumaş yapısı oluşturulur. Dokuma işlemi havlar tam büküm ve en az 3 mm olacak şekilde gerçekleştirilir. Gerçek kenar şeklinde üretilen Bursa Havlusunda mekikli dokuma makinelerinde atkı ipliği masura üzerinden kesintisiz olarak sağıldığı için kumaşlarda kenar kendiliğinden oluşur.
6. Dokuma işlemi tamamlandıktan sonra boyanacak havlular boyama işlemine tabi tutulur
7. Boya pigmentlerinin kumaş üzerinde sabitlenmesi ve bu şekilde boyama işleminin kalıcı hale gelebilmesi amacıyla “fikse” adı verilen sabitleme işlemi uygulanır. Fikse işleminde mekanik hareket ve ısı uygulamasından faydalanılır.
8. Bursa Havlusunun gerçek kenar olarak dokunmadığı durumda kenarları dikilir. Gerçek kenara sahip havluların kenarları dikilmez. Ancak gerçek kenarlı bazı havlularda kenar saçaklarına düğüm atılabilir. Bu saçaklar geleneksel olarak bükümlü-düğümlü, bağlamalı olarak kullanılır.
9. Bursa Havlusunda dokuma sırasında kumaşın örgü yapısıyla birlikte çeşitli desenler oluşturulabildiği gibi dokumadan sonra nakış da işlenebilir. Kumaşın örgü yapısı ile oluşturulacak desenler dokuma makinesi ile yapılır. Nakışlar makine ile ya da elde işlenebilir. Nakış desenleri konusunda bir kısıtlama olmamakla birlikte genellikle bitkisel motifler ve/veya minare motifleri kullanılır.
10. Üretim aşamaları tamamlanan Bursa Havlusu masaya yayılarak görsel kontrolü yapıldıktan sonra paketlenerek satışa sunulur.

Coğrafi Sınır İçerisinde Gerçekleşmesi Gereken Üretim, İşleme ve Diğer İşlemler:

Bursa Havlusu, Bursa ilinde uzun bir geçmişe sahiptir. Bursa ilinin dokumacılığında önemli bir yere sahiptir. Bu sebeplerle coğrafi sınır ile ün bağı bulunan Bursa Havlusunun tüm üretim aşamaları, belirtilen coğrafi sınırdaki gerçekleşir.

Denetleme:

Denetimler; Bursa Ticaret Borsasının koordinasyonunda ve Bursa Uludağ Üniversitesi Tekstil Mühendisliği Bölümü, Tekstil Mühendisleri Odası Bursa Şubesi ve Bursa Ticaret Borsasından ürün konusunda uzman birer kişinin katılımıyla üç kişiden oluşan denetim mercii tarafından düzenli olarak yılda iki defa, gerekli görülen hallerde ve şikâyet üzerine ise her zaman gerçekleştirilir

Denetim mercii tarafından; üretimde kullanılan özellikle iplik ve boya maddesi olmak üzere malzemelerin uygunluğu; üretim metoduna uygunluk; ürünün, özellikle hav yüksekliği, iki yüzeyde hav olması, hav liflerinin ilmek formunda olması, havlunun ağırlığı, atkı ve çözgü sıklığı ve su emme kapasitesinin kontrolü; bakımından özelliklerinin uygunluğu ve Bursa Havlusu ibaresinin, logosunun ve mahreç işareti ambleminin kullanımının uygunluğu denetlenir.

Denetim mercii, kamu kuruluşlarından veya özel kuruluşlardan veya bunlarda görevli uzman gerçek veya tüzel kişilerden denetimin gerçekleştirilmesi sırasında faydalanabilir veya hizmet satın alabilir. Tescil ettiren, hakların korunmasında hukuki süreçleri yürütür.